

NÖÖRJEN GÆRHKOE
Saemien Åålmege

Saemien Åålmege Saemien Åålmegeaerie

Årsmelding 2022

Innholdsfortegnelse

Leders beretning	3
Introduksjon til Saemien Åålmege og hovedtall	4
Nøkkeltall	4
Utvalgte volumtall:.....	4
Gudstjenester I 2022.....	5
Årets aktiviteter og resultater	5
Sammendrag.....	5
Arrangement – Saemien Åålmege.....	6
Kirkelige handlinger	6
Besøktjeneste	6
Familiesamling.....	6
Seniortreff	6
Vertskap for besøk fra Kirkenes Verdensråd	7
Visitat	7
Trosopplæringstiltak	7
Konfirmasjon.....	8
Ungdom 15-18 år og eldre	9
Samiske kirkedager i Enari.....	9
Daerpies Dierie	9
Bibeloversetning	10
Salmebok	10
Sosiale media.....	10
Faste samarbeidspartnere og råd/utvalg.....	10
Årlig møte med Nidaros bispedømmeråd.....	10
Utsmykningskomiteen.....	11
Utadretta møtevirksomhet og samarbeidspartnere	11
Seminar, studium	11
Menighetspedagogikk studieum.....	11
Etterutdanningsdager Nidaros bispedømme	12
Studier i sannhets- og forsoningsarbeid	12
Forsoningskonferanse 2022.....	12
Jubileum, Samisk kirkeråd 30 år	12
Vurdering av framtidsutsikter	12

Leders beretning

Siden valget høsten 2019 har det skjedd mye. Verden er nesten ikke til å kjenne igjen på disse tre årene. Heldigvis var det ingen av oss som kunne se inn i fremtiden, og glade skal vi være for det. Denne perioden har for SÅR vært krevende på mange måter. Vi hadde knapt nok rukket å la støvet legge seg fra familiesamlingen, møter om strategi og ønske om studietur i utlandet høsten 2019, til vi stod midt i en totalt endret hverdag.

Først og fremst endret hverdagen seg fordi man fikk en verdensomspennende koronapandemi i starten av 2020, dernest fikk man en krig i Ukraina, som uten at vi i Saepmie merker krigshandlingene direkte, merker vi de konsekvensene dette får for alle folk i Europa. Disse store krisene vet vi enda ikke helt hvordan vil ende. Men vi håper at det vil gå godt til slutt.

Ingen trodde at koronapandemien skulle slå til så hardt i vår region, og spesielt ikke i Saepmie. Likevel så ble den krevende fordi vi fikk tydelig merke at vi er ett folk i to land. Våre sørsamiske familiemedlemmer og slektninger ble delt i to av landegrensene mellom Norge og Sverige. Derfor er det godt å vite at Nidaros med biskopen i spissen har valgt å ta en tydelig deltakelse for et fremtidsrettet samarbeid på tvers av grensene. Viktigst av alt i denne sammenhengen er at vårt folk får møtes og kan ta del i de tradisjonen som står så sterkt i kirkelig sammenheng og som forener vårt folk.

SÅR har jobbet med de tradisjonelle aktivitetene, noe biskopen har fått ta del i siden visitasen startet i mars. Vi er glade for at koronapandemien slapp taket og vi kunne vise frem noe av det vi gjør i løpet av årets åtte årstider. Det er viktig at Saemien Åålmege får ha disse møtearenaene. Dette fordi vi ikke har så mange arenaer ellers å møtes på. Derfor er det viktig at dette opprettholdes og videreføres, kanskje i noe endrede former for fremtiden. SÅR tror at vår tilstedeværelse i Åarjel- Saepmie blir lagt merke til og at vi i mange sammenhenger er med på å styrke den kollektive følelsen i vårt folk.

Denne kollektive følelsen kjenner vi på i det daglige med vindkraftutbyggingen på Fosen. Spesielt må nevnes den oppgittheten mange av oss kjenner på i sammenheng med at Åarjel-Fovsen sijte og Nord Fosen siida vant i Høyesterett. På tross av seieren i Høyesterett har lite blitt gjort fra regjeringens side. Resultatet er at vi skal forsone oss med den urett som fortsatt pågår. I den sammenheng må nevnes at Kirkenes verdensråd besøkte vår region, og teamet i Saemien Åålmege viste frem de store ødeleggelsene som moder jord har måtte kjenne på. Jeg tror at fremlegget til Terje Haugen og de andre deltakerne på reisen deres gjorde et sterkt inntrykk. Derfor var det også sterkt at Nidaros bispedømmeråd kom med en så tydelig uttalelse at til og med direktøren i Fosen vind ville ha et møte og legge frem sine synspunkter om saken. Dette endret heldigvis ikke uttalelsen, men viser at Nidaros står med rak rygg for å forsvare de viktige standpunkt som saken handler om.

Saemien Åålmege har nedfelt i sin strategi at man skal favne om alle livets faser. Dette utøves i praksis med vår deltakelse i barnedåp, konfirmasjoner, bryllup, gravferder og i andre religiøse og kirkelige sammenhenger. Det er viktig at Åarjel-Saepmie vet at vi er der for dem. At de vet at vi er av sørsamisk tradisjon og at de vet at vi kjenner den samme følelsen. Den samiske følelsen kan ingen ta fra oss og den vil vi gjerne dele av om bare noen vil høre. SÅR jobber med å bli bedre på å nå ut til flere, både blant samer og blant våre venner som ikke er samer.

SÅR ønsker å vie en ekstra oppmerksomhet til arbeidet som legges ned av teamet i Saemien Åålmege. Dette er formidabelt. De ansatte i Saemien Åålmege har ofte lange arbeidsdager og ofte lange reiseveier. Arbeidet fordeles, og man prøver å delta der det praktisk er mulig.

Vi ser frem til at arbeidet med bibeloversettelsen slutføres og vi får høre vårt språk i alle kirkerom. Derfor setter vi også veldig stor pris på at biskopen har oppfordret alle sokn i Nidaros til aktivt å bruke sørsamisk i sammenhenger som for enkelte ikke nødvendigvis oppfattes som så naturlig. Men for at

vårt språk skal overleve må det bli brukt og høres i flest mulige sammenhenger. Det betyr mye for oss om så bare høre at noen sier, Buerie biejjie.

Vi ønsker at arbeidet med samisk kirkeliv skal fortsette med styrket kraft, vårt ønske for tiden er at vi får utvidet teamet med en kantor. Vi har allerede erfart at Jovna Zakharias Dunfjell har toner og ord for våre ører. Vi håper at dette kan realiseres om ikke lang tid.

SÅR ønsker at det samiske folk har tro på en lysere fremtid. SÅR er derfor takknemlig til alle som jobber og står på for at vi sørsamer skal føle vår identitet blir styrket i kirkerommet.

Saemien Åålmege er taknemlig og setter stor pris på at Nidaros bispedømmeråd og Nidaros biskop deltar aktivt i samiske saker, ikke bare innenfor det sørsamiske området, men i hele Saepmie.

Leder for Saemien Åålmegeaerie

Paul Bendikk Jåma

Introduksjon til Saemien Åålmege og hovedtall

Menighetsrådet i Saemien Åålmege består av 5 medlemmer, der prest for sørsamer er fast medlem. 1. og 2.vara for SÅR kalles fast inn til hvert møte. I 2022 har SÅR hatt 4 menighetsrådsmøter der rådet var samlet og i tillegg 6 møter via teams, der noen av teams møtene er kortere møter. Daglig leder for Saemien Åålmege deltar som sekreter for menighetsrådet.

For Saemien Åålmegeaerie er det en fordel at det er mulighet for mer utstrakt bruk av teams slik at medlemmene som ikke har mulighet til å reise for å delta på menighetsrådsmøter får mulighet til å delta digitalt. Muligheten med teams gir også mulighet til å arrangere flere, men kortere møter. Det er lagt inn i plan for kommende menighetsrådsmøter at det vil fortsette med 4 faste rådsmøter og 4 møter på teams. Fra staben deltar prest (medlem av SÅR) og daglig leder. Diakon og trosopplærer inviteres og deltar når det er saker innenfor deres arbeidsområde som skal drøftes.

Staben i Saemien Åålmege består av 4 ansatte: prest, diakoniarbeider, trosopplærer og daglig leder. Det er store avstander i det sørsamiske området. Stabsmøter foregår derfor på teams hver uke og fysisk treff ca. en gang per måned. I den grad det er mulig å styre arbeidet legges det opp til å nå flere treff/oppgaver på samme reise. Det er viktig å være synlig og tilgjengelig for å være til hjelp og nytte for det sørsamiske miljøet og gjøre sørsamisk kirkeliv, historie og kultur kjent der det har blitt gjort og er usynlig.

Saemien Åålmege har under 2022 hatt visitas, og biskop Herborg Finnset har under hele 2022 deltatt på arrangementene til SÅ. Det har vært fint å kunne få vise frem det Saemien Åålmege arbeider med, vise på det positive med våre arrangementer og selvfølgelig også de utfordringer vi har.

Nøkkeltall

Medlemstall: 516 bosatte i Norge (Totalt registrerte 531)

Utvalgte volumtall:

Antall døpte: 9, av disse ble 6 døpt av prest for sørsamer

Antall konfirmerte: 3

Antall vigsler: 2

Antall gravferder: 3

Antall gudstjenester totalt: 16

Alle gudstjenester og kirkelige handlinger er ført i lokale dagsregister eller rapportert til sokneprest for lokal registrering og statistikk.

Gudstjenester I 2022

Dato, kirke	Sted		Antall
9/1, Mo kirke	Mo i Rana,	Markering av vigslingsdag og opptakt til 300 års-jubileet i 2024	
6/2, Nidaros domkirke	Trondheim	Medliturg i gudstenesten	
12/3, Kroken kirke	Tromsø	Lokal/digital gudsteneste på konfirmantdag i regi av Samisk kirkeråd med konfirmantgrupper ulike stader i Saepmie	
27/3, Stjørdal kirke	Stjørdal	Saemien Åålmege sin familiesamling	42
7/5, Nidaros domkirke	Trondheim	Dåpsgudsteneste ved det samiske alteret – 2 barn	77
14/5, Logtun kyrkje	Frosta	Dåp og vigsel	108
15/5, Majavatn	Grane	Dåpsgudsteneste	37
31/5, Klostergården	Frosta	Andakt med kveldssang på Seniortreff	25
5/6, Nordstrand kirke	Oslo	Forretta dåp i lokalmenighetens gudstjeneste	
22/6, Vaegkie	Røyrvik	Gudstjeneste i sammenheng med midtsommar-seminar arr. av Gieleaernie	24
14/8, Soknestuggu	Snåsa	Konfirmasjonsgudsteneste	65
21/8, Valdalsfjellet	Elgå	Deltok ved markering av fjellalter	40
28/8, Vonheim	Snåsa	Gudsteneste i samband med Tjaktjen Tjåanghcoe	20
18/9, Majavatn	Grane	Gudstjeneste på Sjeltie si stevnehelg	18
5/11, Grønnåsen kyrkje	Tromsø	Medliturg under markering av Samisk kirkeråds 30års-markering	
11/12, privatadresse	Snåsa	Heimedåp	13

Årets aktiviteter og resultater

Sammendrag

Saemien Åålmege jobber for at det samiske skal være en naturlig del i kirken. Dette skjer både i kontakt med enkeltmennesker, familie og slekt, barnehager og skoler og andre institusjoner og organisasjoner. Det er en stor og viktig oppgave å skape og videreutvikle gode og varige tiltak av kvalitet som bidrar til å bygge vår menighet.

Det har vært – og er – et mål om å være tilstede i ulike deler av det sørsamiske området. Noe følger opparbeida tradisjoner, annet er på forespørsel fra samisk miljø og noe er forespørsler fra lokale menigheter.

Når ansatte fra Saemien Åålmege deltar i lokale gudstjenester er det viktig å samarbeide med lokal menighet på en slik måte at de samiske perspektivene blir styrket. Dette handler om å bruke samisk språk i liturgi, tekst og salmer. Dette handler også om å gjøre det samiske synlig i kirkerommet og i menighetslivet. Det bidrar også til at lokale menigheter får tilført ny kunnskap og erfaring på en slik måte at det kan prege det lokale menighetslive og ulike tiltak på ny måte.

SÅ er en viktig aktør i det samiske samfunnet som har en stor oppgave i å være med på å utvikle, samarbeide og bygge opp strukturene i Saepmie. SÅ ønsker å fortsette med det gode arbeidet i målet om en tilstedeværende menighet, der mangfold og inkludering er en naturlig strategi.

Arrangement – Saemien Åålmege

Kirkelige handlinger

Saemien Åålmege har i 2022 delt ut 9 stk. silpebåalah til dåpsbarn og alle er meldt inn som medlem i Saemien Åålmege. Prest for sørsamer har i år forretta 6 dåp. Tre av disse har vært i egne dåpsgudstjenester, en i samband med vigsel, en i åpen søndagsgudstjeneste og en hjemmedåp. Tre har vært dåp i lokale menigheter, med lesing av samiske tekster og utdeling av silpebåaloe i gave fra Saemien Åålmege.

I 2022 har 3 konfirmanter deltatt på konfirmasjonsundervisning i Saemien Åålmege. Den avsluttende konfirmasjonsleiren med konfirmasjonsgudstjeneste ble holdt i Snåsa i august 2022.

Prest for sørsamer har forretta to vigslar i 2022. Samtaler i samband med dåp og vigsel blir i stor grad gjennomført via nett med lyd og bilde.

Prest for sørsamer har forretta en gravferd i 2022. Kontakt med familie i forkant av gravferd var digital. Diakoniarbeider har deltatt i tre gravferder.

Det har vært kontakt med spørsmål om å forrette gravferder ved andre anledninger. En utfordring er at dato kan være fastlagt og det ligger andre forpliktelser på dagen som ikke kan flyttes. Ved de tilfellene er det er lokal prest som har forretta gravferden.

Besøktjeneste

Året har gått fra en lang pandemi til krig i Europa. Nyhetsbildet endret seg til tross for at pandemien ikke er over. Mange av de nasjonale reglene er endret eller tatt bort, og det har dermed blitt enklere å arrangere treff i 2022 enn det var i 2021. Under 2022 er det ingen organisert besøksteneste, men samtaler ved ulike samlinger er viktige møtepunkt. Prest og diakoniarbeider reiser på hjemmebesøk etter forespørsel.

Familiesamling

Det var Familiesamling 25. - 27.mars på Quality Airport Hotel Værnes,Stjørdal. Etter år med pandemi kunne endelig samfunnet åpnes opp igjen og Saemien Åålmegeaerie kunne inviterte til familietreff. Med visitas i Saemien Åålmege deltok biskop Herborg Finnset under familiesamlingen.

Saemien Åålmege hadde lagt opp til program for hele familien, og tema var laahkoe jïh vætnoe.

Samien Åålmege hadde også invitert Sannhet og forsoningskommisjonen, for å gi mulighet til de som ønsket en samtale med kommisjonen før de startet opp sitt arbeid med slutføring av sitt arbeid med rapporten som kommer i juni 2023.

Fredagen startet vi med årsmøte for SÅ. Videre utover kvelden ble det sosialt samvær med prat og kaffeservering for hele familien. Den avsluttende gudstjeneste var i Stjørdal kirke, Kimen kulturhus.

Seniortreff

Saemien Åålmege arrangerte seniortreff 30. mai – 1. juni på Tuatra, Frosta. Noen av aktivitetene var å besøke klostret på Tautra og foredrag av Åke Jünge om samer i Verdalsområdet. Kirkenes Verdensråd sitt team Pilgrimage of justice and peace kom og deltok en av dagene under seniortreffet på Tautra. Det ble det en god samtale som fortsatte gjennom middagen og dagen ble avsluttet med andakt med kveldsang sammen med Jovna Dunfjell. Dagen etter ble eldretreffet avsluttet med en samtale med biskop Herborg Finnset før lunsj og reise videre hjem.

Vertskap for besøk fra Kirkenes Verdensråd

Saemien Áálmege i samarbeid med Samisk kirkeråd og Nidaros bispedømme var vertskap for Kirkenes Verdensråd sitt team Pilgrimage of justice and peace. Arranementet for KV var et besøk av en dag med seniortreffet på Tautra. Deretter fortsatte de dagen etter, videre på besøk i Levanger på Nord Universitet for å møte samiske studenter. På ettermiddagen fortsatte teamet ut til Nord Fosen, der Terje Haugen viste fram konsekvensene av vindkraftutbyggingen. Besøket ble avsluttet neste dag med et besøk i Nidarosdomen.

Visitat

Seminar, Ektesne – sammen

Saemien Áálmege og Nidaros biskop inviterte til seminardag i tilknytning til visitat i SÅ. Seminaret ble holdt på Stiklestad nasjonale kultursenter i Verdal, med inviterte gjester fra Sverige. Det sørsamiske området strekker seg over et stort område, også store deler i Sveige.

Tidligere har Saemien Áálmege hatt et godt samarbeid med den samiska referansegruppen i Härnösand stift. Denne arbeidsgruppen ble oppløst i 2013, og etter den tiden savner SÅ en samarbeidspartner om samisk kirkeliv på Svensk side.

Denne seminardagen ble arrangert for å kunne informere hverandre om hva som skjer av arbeid for samisk kirkeliv på begge sider av grensen, og for å snakke om hva som må til for å åpnet opp for samarbeid om samisk kirkeliv Norge/Nidaros bispedømme og Sverige/Härnösand stift.

SÅR-møte med Biskop Herborg Finnset

2022 har vært et år for visitat i Saemien Áálmege. SÅR ble i den anledningen i desember invitert til Trondheim for samtale med biskop. Her fikk SÅR fortelle om hva som er viktig for Saemen Áálmegeaerie og Saemien Áálmege sine medlemmer.

Trosopplæringstiltak

Saemien Áálmege jobber i trosopplæringen for at barn og unge skal få styrket sin tro, og for at kirken skal være en naturlig del i barn og unges liv.

2022 ble som fjoråret et år delvis preget av covid-19 situasjonen. Likevel har de fleste aktivitetene kunne gjennomføres ved å finne fleksible løsninger. Mange barn, unge og foreldre har uttrykt glede over igjen kunne møtes i Saemien Áálmege, ettersom mange har kjent et savn på sosiale arenaer i covid-perioden. I 2022 har SÅ hatt en gledelig økning i antall deltagere på flere av våre tiltak der målgruppa er barn.

Tjaktjen tjaånghkoe

Barnesamling 25.- 26. august på Saemien Sijte, Snåsa. Tiltaket var et samarbeid med flere aktører, med Saemien Sijte og Suaja maanagierte. Tiltaket består av samlinger to hele dager, med oppstart kl. 09-15. Saemien Áálmege fikk med Anna Malene Jönsson som ekstra voksenressurs begge dager. Samlingene er lagt opp rundt Mijjen gærhkoegærja:

Oppstartsamling:	Lunsjsamling:	Avslutningssamling:
Bli kjent: Sang, rim og regler	Fortellerstund fra Mijjen gærhkoegærja	Fortellerstund fra Mijjen gærhkoegærja
Fortellerstund fra Mijjen gærhkoegærja	«Gud gir vi deler» fokus på våre natur og matressurser	Takk for i dag: oppsummering og sanger
Aktivitet og lek knyttet til fortellerstund	Lunsj: vi lager mat sammen	

Det var 23 barn i alderen 0-8 år som deltok begge dagene. Barnesamlingen legger vekt på å formidle samisk trosopplæring i en naturlig ramme for sørsamisk språk og kultur. Vi hadde en stor lavvo til matlaging og en mindre for lek for barn. Alle barna som deltok, var samiskspråklige. Norsk ble brukt kun

som hjelpespråk i dialog mellom voksne. Ettersom det var varmt og godt vær, var vi ute. Vi delte opp gruppa slik at voksenressursene fra Gaavalohke maanagierte og Suaja maanagierte hadde hovedansvar for de minste barna 0-3 år fra sine barnehager. Trosopplærer og de øvrige voksenressursene hadde ansvar for barna fra 3-6 år. Det var de som kom sammen med annen voksenperson, som ikke var tilknyttet barnehagene.

Ettersom vi var ute, hadde vi bevist gjort et valg med å ikke ha rekvisitter med. Vi hadde reinskinn, komse og dukkene med gaptah. Disse ble inkludert i rollelek fra fortellerstundene fra Mijjen Gærhkoegærja. Vi hadde også rollelek knyttet til samlingsstundene. I tillegg gjentok vi sangene og kjernebegrepene fra fortellerstunden. Barna fikk også med seg noen ressurser i trosopplæring: bøker fra restlageret til Saemien Gærhkoeraerie. Dette var stor stas!

Vi hadde også lagt vekt på å ha «en rød tråd» dagen igjennom. Derfor hadde vi fokus på naturen i lek, samlinger og måltidene. Det var også stor stas at barna var delaktig, med å legge ut reinskinn, finne ved. Plukke bær til dessert, lek med konglereinsdyr passet også fint ettersom det var reinkjøtt på menyen.

De voksne / foreldre som kom med barn som ikke går i noen samisk barnehage var spesielt begeistret for SÅs tilbud. Flere tilbakemeldte at de ønsket flere slike tilbud, gjerne lokalt.

Aahketjh jïh aajjetjh

Saemien Åålmege har i flere år hatt samarbeid med Sjeltie, samisk kulturforening på Majavatn. Aahketjh jïh aajjetjh arrangement er barne- og besteforeldrearrangement som arrangeres som en del av et større arrangement på Sjeltie, og samlingen avsluttes med gudstjeneste.

Men årets barne- og besteforeldresamling ble dessverre avlyst, på grunn av få påmeldte. SÅ fikk tilbakemeldinger om at tidspunktet dessverre var uheldig for flere. Samlingen bruker til vanlig å arrangeres i juni rett etter skoleavslutning, men pga. flere sammensatte årsaker var det ikke mulig å arrangere på det «vanlige» tidspunktet.

Selv om barne- og besteforeldresamlingen ble avlyst var Saemien Åålmege til stede og arrangerte den vanlige avslutningsgudstjenesten.

Utdeling av Mijjen gærhkoegærja

Mijjen gærhkoegærja er en viktig ressurs i alle tiltak for barn. Vi har som tidligere år hatt utdeling av Mijjen Gærhkoegærja. Det har i år blitt delt ut 5 bøker.

Vi var så heldig å få restlageret av sørsamisk språklige hefter med bibeltekster av Saemien gærhkoeraerie. Disse har blitt delt ut så langt lageret rakk til menigheter og enkelt medlemmer som vi har hatt kontakt med i 2022.

Konfirmasjon

Konfirmantåret består av digitale møter og undervisning for konfirmanter og kontakter med konfirmantforesatte. Undervisningen består bl.a. av digitale undervisningsopplegg «Nettkonfirmant» fra Sjømannskirken. Konfirmantene deltar på ulike tiltak i undervisningene i konfirmantåret. Saemien Åålmege inviterer konfirmantene og deres familier spesielt til å delta på Familiesamlingen, som var 25 - 27.mars i Stjørdal for å presentere dem for menigheten.

Nasjonal lokal konfirmantleir

Saemien Gærhkoeraerie arrangerte allsamisk konfirmasjonsleir 11-13.mars, Tromsø. I år var samlingen lagt opp til digital konfirmantdag med flere mindre lokale treff for alle deltagerne pga. covid-19 tilpasninger. Konfirmantar var samla på forskjellige steder og hadde en del felles program over nett. SÅ valgte å reise til Tromsø med sørsamiske konfirmantar og tilsluttes den lokale samlingen.

Konfirmantleir med konfirmasjon

Konfirmasjonen med den avsluttende konfirmasjonen ble arrangert på Finsås, Snåsa 10-14. august. I år ble det en noe kortere sommerleir, ettersom ansatte deltok på Samiske kirkedager i Finland bare få dager før. Konfirmantforesatte synes det var greit å starte leiren på onsdag. På denne leiren oppsummerer vi konfirmantårets undervisning, men en del repetisjon og noe nytt. Vi legger opp hver leir til å ha en god vekting mellom faglig undervisning i både teori og praksis, aktiviteter og sosial tilrettelegging. I år deltok tre gutter med ulike behov og interesser. Guttene har også ulike utgangspunkt for hvor de står i sin samiske identitet, språk og kultur. Dette gjør at alle voksne må være godt forberedt og tilrettelegge undervisningen på en god måte slik at alle kan kjenne at dette favner hver enkelt. Det fungerte godt med de aktiviteter som var praktisk tilrettelagt og mindre av de aktiviteter som krever muntlig aktivitet og refleksjon/samarbeid.

I år var biskop Herborg Finnset med på to dager av konfirmantleiren som en del av visitasen. Biskop var med på bibelvandring som var lagt opp som en naturløype med bibelfortellinger på en tidslinje. Konfirmantene startet på punktet vi bodde og gikk ned til Snåsavatnet. Der avsluttet vi med en fin stund rundt bålet og grilling. På ettermiddagen var det tradisjonell grillkveld for konfirmantene og deres familier, der konfirmantene var vertskap. De fortalte om konfirmantåret og programmet på leiren. Søndag var biskop med på konfirmasjonsgudstjeneste. Konfirmasjonsgudstjenesten var i Soknestuggu, ettersom Snåsa kirke er midlertidig stengt på grunn av renovering. I konfirmasjonsgudstjenesten frembragte biskopen en hilsen til konfirmanten og lyste velsignelsen. Etter gudstjenesten var det festmiddag for konfirmantene på Finsås. Det var hyggelig at biskop og visitasstab kunne være med på det.

Konfirmantleir for konfirmanter 2022-2023.

For konfirmantkullet 2022/2023 deltok 9 konfirmanter på leir 6.-9. oktober, Mo i Rana. I samarbeid med Aernie, som er en samisk aktør deltok trosopplærer, prest og diakon. Det er viktig å rekruttere ungdomsledere, derfor deltok Anna Malene Jönsson og Silje Fjällman som ungdomsledere under konfirmasjonssamlingen. Aernie var en fin plass for en mindre ungdomsleir, med fine lokaler og fine områder for utflukt. Det ble en fin leir med tilgang til et område med mye samisk historie og med kunnskapsrike lokale ressurser.

Ungdom 15-18 år og eldre

Ungdomsledere fyller i Saemien Åålmege en viktig rolle. Saemien Åålmege har ikke hatt muligheten til å rekruttere ungdom gjennom å tilby dem kurs som ungdomsledere. De ungdommene vi har klart å rekruttere trenger stadig støtte, råd og veiledning der faglig påfyll og motivasjon. Samisk kirkeråd har de siste årene ikke hatt mulighet å arrangere regelmessige samlinger og kurs, noe som påvirker mulighetene for å rekruttere flere unge til å bli ungdomsledere. Det var derfor ekstra gledelig at Saemien Gærhkoeraerie i november inviterte ungdommer, 16-25 år til ungdomshelg med ungdomslederkurs. Det påvirker også vår mulighet til å rekruttere kandidater til å være delegater på Ungdomstinget i Nidaros, på Ungdommens kirkemøte og representant i SUNG.

To ungdommer fra sørsamisk område deltok på Samiske kirkedager 4.-7. august, Finland
Fra sørsamisk område deltok en av våre ungdommer på Saemien Gærhkoeraerie om Ungdomshelg 25.-27. november, Tromsø.

Samiske kirkedager i Enari

Ansatte i SÅ, leder og nestleder i SÅR deltok på Samiske kirkedager i Enari, Finland i begynnelsen av august. Dette er en bra mulighet for å møte andre som arbeider med samisk kirkeliv, med representanter fra de 4 land som har samisk befolkning. Her er det mulig å få informasjon og inspirasjon for eget arbeid.

Daerpies Dierie

Møter, både i styringsgruppa og i redaksjonen, har blitt gjennomført over internett. Det fungerer bra og er godt i forhold til tidsbruk, økonomi og miljø. Gruppene har fungert bra i 2022.

Arbeidet er til tider krevende, da det varierer med tilgang av stoff fra eksterne. Inneholdsmessig er det fortsatt en utfordring med å få samiskspråkelige bidragsytere, men det arbeides kontinuerlig med rekruttering av samiskspråkelige bidragsytere.

Prest i sørsamisk område arbeider som redaktør i Daepies Dierie og redaktørjobben er estimert til 20-25% stilling. For prest føres ikke egne reiseutgifter til bladet, da reiser og arrangement har sammenheng med stillinga som prest. Men arbeidet med bladet gir nok likevel noe økte utgifter i så måte.

Fra Saemien Åålmege deltar også diakoniarbeider på noe av DD sitt arbeid i redaksjon og med stoff til bladet.

Bibeloversetning

Det blir brukt tid på Bibelselskapet sitt prosjektet med å fullføre overstting av Det nye testamentet til sørsamisk. Hovedoppgaven for sørsamisk prest er som teologisk konsulent. I 2022 har det i hovedsak vært forskjellige kontroll-oppgaver knyttet til slutføringa av ett komplett sørsamisk NT som skal utgis i 2024. Arbeidet med språkene, både gresk og sørsamisk, er nyttig i prestestillinga. Prest ønsker delta i et videre arbeid med oversetning av GT, når det settes opp som et prosjekt i Bibelselskapet. For prest ble det overslagsvis i år brukt litt under 10% av arbeidstida på bibelarbeidet. Det er ein nedgang frå året før. Med tanke både på oppgavene som skal utføres og det å holde kunnskapen ved like, bør ikke tidsbruken bli mindre i kommende år.

Trosopplærer er rekruttert og arbeider med bibeloversettelse, men dette arbeidet skjer ikke gjennom stillingen i Saemien Åålmege.

Bibeloversettelse er et viktig språkarbeid. Saemien Åålmege har derfor vedtatt at eitt eksemplar av bibelboka *Aalkoevisnie Baakoe Iij* skal deles ut til alle husstander i Saemien Åålmege. Dette også for å få en anledning til å treffe folk og oppretta eller holde ved like en viss kontakt.

Salmebok

Sørsamisk salmebok er et prosjekt i regi av Samisk kirkeråd i samarbeid med Härnösand stift. Det er sørsamisk prest som representerer Saemien Åålmege i prosjektet. I tillegg til innsamling av salmer, har det også blit arbeidet med å få med liturgier for å få ei salmebok til både gudstenester og hjemmebruk. Materialet er delt med utvalte respondenter i 2022 med håp om å få fullført kvalitetssikring våren 2023 med publisering før sommeren.

Sosiale media

Saemien Åålmege har en ny hjemmeside på kirken.no/saemien-åålmege. Med denne siden har vi mulighet til å nå ut til våre medlemmer. Vi arbeider med å finne gode rutiner for å regelmessig oppdatere og nå ut til våre medlemmer. På hjemmesiden har vi lagt ut forskjellige liturgi og gudstjeneste ressurser og mer informasjon om Saemien Åålmege.

Saemien åålmege sin facebook-side blir oftere oppdatert med nyheter og når ut til flere.

Faste samarbeidspartnere og råd/utvalg

Årlig møte med Nidaros bispedømmeråd.

SÅR blir årlig invitert til møte med Nidaros bispedømmeråd der vi orienterer om arbeidet og kan drøfte saker vi kan arbeide sammen om. I 2022 var det to særskilte tema som ble tatt opp i samtalen med bispedømmerådet: Uttalelse om vindkraftutbygginga og Høyesterettsdommen på Fosen og samarbeid med Härnösand stift, Sverige, om samisk kirkeliv. I begge saker opplever vi bispedømmerådet som en aktiv medspiller og viktig samarbeidspartner.

Utsmykningskomiteen

Utsmykningskomiteen har under 2022 ikke hatt egne møter, men representanter for utsmykningskomiteen har deltatt som fagpersoner i oppstartsmøte for samisk utsmykning i kirker i Rana.

Utadretta møtevirksomhet og samarbeidspartnere

Ansatte i Saemien Áálmege har samarbeid, møter og prosjekter sammen med de samiske organisasjoner/institusjoner i det sørsamiske området.

- Saemien Raerie Trööndelagesne/Samisk råd Trøndelag.
Samisk råd er et rådgivende organ for Trøndelag fylkeskommune i saker som berører samiske forhold i fylket. Daglig leder representerer SÅ med trosopplærer som personlig vara.
- Saemien Gærhkoeraerie
- SANKS, sørsamisk avdeling
- Samisk helsenettverk
- Samisk helseteam
- Spåksentrene, Aajege, Gielem nastedh og Gieleaernie
- Saemien Sijte
- Sijti Jarngje
- Sjeltie

Trosopplærer er i tillegg til de nevnte samarbeidspartene, også rådgiver og samtalepartner for menigheter, bispedømmer. Gjennom arbeid med bibeloversettelse deltar trosopplærer i møter og prosjekter i Bibelselskapet.

Prest har deltatt i flere møter og prosjektgrupper:

- Referansegruppe forsoningsstudium VID.
- Arbeidsgruppe Samisk nasjonal konfirmantleir i regi av Samisk kirkeråd
- Seminar om Prosjekt sørsamisk salmebok på Samiske kyrkjedagar, Enare
- Medlem i Prosjektgruppe for samisk og kvensk kirkeliv i Presteforeningen.
- Møte med Sør-Østerdal prosti, liturgikurs og samtale der óg rådgiver Gunhild Bjørdal fra Hamar bispedømme deltok.

Diakoniarbeider har et godt samarbeid med diakoner i Nidaros og Sør-Hålogaland:

- Diakonitreff i Rana.
Diakonene på Helgeland har felles geografisk område og er en viktig samarbeidspartner. Det ble gode samtalepartner om aktuelle aktiviteter og utfordringer lokalt, både organisatorisk og i forhold til bl.a. vindkraft.
- Vert for diakonene i Namdalen, med for et treff i Røyrvik.
- Samling på Saltstraumen for diakoner i samiske områder i regi av Samisk kirkeråd
- Stiftsdager i Bodø, Sør-Hålogaland bispedømme.
- Stiftsdager i Nidaros.
Et av seminarene var en pilgrimsvandring i Trondheim med samisk perspektiv.

Seminar, studium

Menighetspedagogikk studieum

Trosopplærer har i 2022 hatt 30 % studiepermisjon fra vt 2022, gjennomført studie «Levende tro – kristen tro i praksis» – 15 stp, ved VID Stavanger. I dette pedagogiske emnet skal studentene arbeide med spørsmål om hvordan troen leves og praktiseres, både i en gudstjenestemessig ramme og i hverdagslivet. Emnet vil også ta opp et utvalg av sentrale tema knyttet til det å være menneske og ung.

Ht-2022, gjennomført studiet «Bibelen – troens kilde» – 15 stp, ved VID Stavanger. Emnet er et kristendoms kunnskaps emne som belyser ulike tekster i Bibelen og viser hvordan Bibelen har en

selsagt og sentral plass i kirkens liv. Flere av tekstene er relatert til kirkeåret. Emnet gir kunnskap om hvordan Bibelen behandler sentrale emner i teologien, og hvordan livet i alle sine fasetter avspeiles i Bibelen. Emnet viser også hvordan bibeltekster kan anvendes i trosopplæringen.

Etterutdanningsdager Nidaros bispedømme

Prest for sørsamer deltok på etterutdanningsdager Nidaros bispedømme, Trondheim.

Studier i sannhets- og forsoningsarbeid

Daglig leder har under vårterminen 2022 gjennomført del 2 i studiet i sannhets- og forsoningsarbeid ved VID. Emnet var "Sannhetskommisjoner, forsoning og helbredelse av minner" (10 stp.). Studiet belyser forsoningskommisjonsprosessen i Norge i lys av sannhetskommisjoner som globalt fenomen.

Forsoningskonferanse 2022

4.– 5. mai 2022 arrangertes det en konferanse på VID i Oslo med tittelen «Forsoning uten majoritetsbefolkning?» Konferansen rettet søkelyset mot samfunnsaktørenes bidrag til sannhet og forsoning i oppgjøret med fornorskningen.

Arrangører er Kirkelig utdanningscenter nord – VID Tromsø, i samarbeid med Den norske kirke ved Samisk kirkeråd, Bispemøtet, Mellomkirkelig råd og Kirkerådet.

Fra Saemien Åålmege deltok Paul Bendikk Jåma, leder for SÅR. Han deltok med ett innlegg i debatten med tittelen «I veien for storsamfunnet?» Det var ett godt innlegg som beskrev situasjonen i det sørsamiske området, og var en øyeåpner for mange som deltok på konferansen. Avisa Vårt Land intervjuet Paul Bendikk Jåma etter hans innlegg på konferansen. Dette med førte at de ønsket besøke det sørsamiske området og delta på en av Saemien Åålmege sine arrangementer. Vårt land deltok på Sjeltie sitt arrangement og Saemien Åålmege sin gudstjeneste på Majavatn. Her fikk de bl.a. mulighet til å intervju berørte parter i utbyggingen av Øyfjellet vindpark.

Daglig leder deltok på konferansen som student i Studiet «Sannhets- og forsoningsarbeid i skyggen av fornorskningen». Også prest i sørsamisk område deltok på konferansen.

Jubileum, Samisk kirkeråd 30 år

Lørdag 5. november fylte Samisk Kirkeråd 30 år. Jubileet ble feiret i Grønnåsen kirke i Tromsø. Dette var en stor festdag for å feire arbeidet som er blitt gjort for å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv gjennom 30 år. Fra Saemien Åålmege deltok ansatte og leder for SÅR.

Vurdering av framtidsutsikter

Saemien Åålmege arbeider for styrker sin plass i Den norske kirke ved å sikre gode rammer for sørsamisk kirkeliv. Saemien Åålmege har gjennomført gudstjenester etter plan og forespørsler. Det er et viktig arbeid å kunne gi et godt tilbud til medlemmer i Saemien Åålmege gjennom hele livet, fra dåp til begravelse.

Vi ser at aktiviteten generelt er lavere i 2022, enn før pandemien. Det er litt færre som deltar på gudstjenester og andre aktiviteter. Men det er gledelig å se at antallet barn som fått utdelt silpebåloer ved dåpen har holdt seg jevnt de siste årene.

Antall konfirmanter svinger ut fra størrelsen på konfirmantkullene. Her ser vi at deltagelse under og etter pandemien påvirker deltagelsen og har vært lavere under den tiden. Det er derfor gledelig å se at konfirmantkullet som vil konfirmeres i 2023 er større.

For Saemien Åålmege er arbeidet med bibeloversetting og arbeidet for å få frem en egen samisk salmebok viktig del for å synliggjøre samisk kirkeliv. En bibelbok med deler av NT ble trykt opp i 2022,

og boka ble lansert under Samiske kirkedager i Enare. Saemien Åålmege har vedtatt at ett eksemplar av bibelboka *Aalkoevisnie Baakoe lij* skal deles ut til alle husstander i Saemien Åålmege.

Saemien Åålmege er en kategorialmenighet og har ett stort geografisk område som vi arbeider i. Det er derfor viktig å bygge nettverk, samarbeide med andre aktører og skape møteplasser for alle aldersgrupper. Her kan nevnes Saemien Åålmege sitt samarbeid med Samisk kirkeråd og Nidaros bispedømme som vertskap for Kirkenes Verdensråd sitt team Pilgrimage of justice and peace. Der det ble lagt til rette for viste fram konsekvensene av vindkraftutbyggingen Fosen. Det å være synlig i debatten i forhold til miljø og arealinngerep mener SÅR viktig. Det er aktuelle saker som er viktig for mange av SÅR sine medlemmer. Derfor er det viktig at også SÅ arbeider for å synliggjøre problematikken når det gis mulighet til det. Saemien Åålmege er virkelig glad for å kjenne at Nidaros bispedømmeråd tok initiativ til å komme med en uttalelse i denne saken og slik løfter den på et høyere nivå enn SÅ som menighet har mulighet til å gjøre.

2022 var visitasår for Saemien Åålmege. Det ga mulighet for å ta opp saken om ssamarbeide med Svenska kyrkan om samisk kirkeliv i sørsamisk område i Sverige. Nidaros bispedømmeråd er tydelig i at det er viktig å få til et samarbeid over grensen. Det er et arbeid som er i gang, og Saemien Åålmege sammen med Nidaros biskop fikk mulighet til å invitere til en seminardag for å kunne informere hverandre om hva som skjer av arbeid for samisk kirkeliv på begge sider av grensen, og for å snakke om hva som må til for å åpnet opp for samarbeid om samisk kirkeliv Norge/Nidaros bispedømme og Sverige/Härnösand stift. Videre arbeid i 2023, med å finne samarbeidsmuligheter om samisk kirkeliv med Svenska kyrkan, Härnösands er stift for Saemien Åålmege viktig.

Saemien Åålmege har også under visitasåret invitert kantor Jovna Zakharias Dunfjell til å delta på aktivitetene. Det er viktig at det finnes en kantor som også har kunnskaper om samisk musikktradisjoner. Det er et ønske at arbeidet med samisk kirkeliv skal fortsette med styrket kraft, så Saemien Åålmege vil i 2023 fortsette arbeide for at med tiden får utvidet teamet med en kantor.

Det er to store saker som kommer i 2023.

- 1) Organisering av den norske kirke ble vedtatt på kirkemøtet i 2022 og nå er det tid for samisk kirkelig organisering. Dette er et arbeid som er viktig for Saemien Åålmege, noen viktige punkter:
 - Styrke Saemien Åålmege
 - Styrke samarbeid mellom alle nivåer i kirka. For SÅR er det viktig at det blir mulighet for økt samarbeid mellom de folkevalgte i SÅR, Nidaros bispedømmerådet og Samisk kirkeråd.
 - Det er viktig å beholde nærheten til Nidaros bispedømme.
 - Behov for å øke kunnskap, kompetanse og rådgivning om samisk kirkeliv.Ansatte i Saemien Åålmege arbeider til tider som rådgiver for lokale menigheter. Her er det en balansegang for Saemien Åålmege om bruk av tid og ressurser. Det er derfor ønskelig at det blir økte ressurser eller rådgivertjeneste for opplæring til ansatte i Den norske kirke.
- 2) Rapporten fra Sannhet- og forsoningskommisjonen i juni 2023.

Saemien Åålmege er som alle andre spent på resultatet av kommisjonens arbeid. Det må regnes med at det kommer bli stort fokus på rapporten hele høst/vinter 2023, og at det blir mye arbeid i forbindelse med det. Komisjonen har ikke under tiden de arbeidet med innhenting av materialer fortalt noe om de resultater som har kommet frem. Det er derfor ikke mulig å planlegge for hva eller hvordan man skal arbeide i forkant av at rapporten blir presentert.

Deltakere og besøkende på seniortreff på Tautra. Bakerst fra venstre: Kantor Jovna Zakharias Dunfjell, medlem i Samisk kirkeråd May Jønsson, biskop Herborg Finnset, Maria Mountraki (KV, Finland), diakoniarbeider Bertil Jønsson, Gustav Kant, rådgiver ved bipedømmekontoret Vigdis Aanderaa Aakre og Andres Pacheco Lozano (KV, Colombia/Nederland). Fremre rekke fra venstre: Ove og Signe Jåma, Jonhild Joma, Gunnhild Granefjell, Ella Lifjell, Pawel Pustelnik (KV, Polen) og Arna og Vignleik Haga. På huk fra venstre: prest Einar Sørlid Bondevik, Joy Eva Bohol (KV, Filippinene/Sveits), Laila Granefjell og Athena Peralta (KV, Filippinene/Sveits). FOTO: NIDAROS BISPEDØMME